

JIHOČESKÝ KRAJ

KRAJSKÝ ÚŘAD

Odbor kancelář hejtmana

Úsek vedoucího odboru

U Zimního stadionu 1952/2

370 76 České Budějovice

KUCBX00YWMAO

Váš dopis zn.:

Ze dne:

8. 3. 2021

Naše č. j.:

KUJCK 33774/2021

Sp. zn.:

KHEJ 29873/2021/kakr SO

Vyřizuje:

Bc. Kamila Křížová

Telefon:

386 720 225

E-mail:

krizovak@kraj-jihocesky.cz

Datum:

17. 3. 2021

Odpověď na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb.

Vážená paní,

Krajský úřad Jihočeského kraje obdržel dne 8. 3. 2021 Vaši žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 8. 3. 2021, v níž požadujete poskytnutí následujících informací:

- poskytnutí vnitřní metodiky (či obdobného dokumentu) hodnocení zkoumaných parametrů, potažmo metodiky celé finanční kontroly, existuje-li,
- sdělení (alespoň přibližného) počtu kontrol, při nichž bylo shledáno pochybení právě ve vztahu ke zkoumaným parametrům,
- poskytnutí vyhodnocení kontrol, při nichž došlo ke shledání pochybení ve vztahu ke zkoumaným parametrům
- je-li to možné, ke sdělení, došlo-li v případě shledaného porušení zkoumaných parametrů k zahájení trestního stíhání odpovědné osoby (ať už pro zneužití pravomoci úřední osoby nebo pro porušení povinnosti při správě cizího majetku), detaily samozřejmě nevyžadují.

K výše uvedené žádosti Vám sdělujeme následující:

Vaši žádosti jsme vyhověli a v přílohách tohoto sdělení Vám zasíláme požadované informace k uplatňování principu 3E (hospodárnost, efektivnost, účelnost) v podmínkách Jihočeského kraje.

S pozdravem

Mgr. Petr Soukup
vedoucí odboru

Příloha

3E v podmínkách kraje.pdf

Finanční řízení_3E-vnitřní předpisy Jčk.zip

3E v podmínkách Jihočeského kraje

Hlavní východiska:

Zákon č. 320/2000 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

Obecné uplatňování principu 3E (hospodárnost, efektivnost, účelnost) ve veřejné správě je vymezeno v zákoně č. 320/2000 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a v jeho prováděcí vyhl. č. 416/2014 Sb., a to v souvislosti:

- se správností finanční a majetkové operace/§ 2 písm. l) až o) zákona => soulad s právními předpisy a dosažení optimálního vztahu mezi její hospodárností, účelností a efektivností
- s hlavními cíli finanční kontroly/§4 odst. 1 písm. d) zákona => cílem finanční kontroly je prověřovat hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy
- s působností územních samosprávných celků /§ 9 odst. 1 až 3 zákona => kontrola hospodaření s veřejnými prostředky u příspěvkových organizací v působnosti kraje, kontrola veřejné finanční podpory poskytované příjemcům, vytvoření a hodnocení finanční kontroly hospodaření v působnosti kraje
- následnou veřejnosprávní kontrolou /§11 odst. 4 písm. b) zákona => přezkoumávání operací z hlediska souladu s právními předpisy, schválenými rozpočty, programy, projekty, uzavřenými smlouvami nebo jinými rozhodnutími přijatými v rámci řízení a splňující kritéria hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti
- s povinností vedoucího orgánu veřejné správy a vedoucích zaměstnanců při zavedení a udržování vnitřního kontrolního systému/§ 25 odst. 1, písm. b) zákona => vytvářet podmínky pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy a § 25 odst. 2) písm. e) zákona => zajistit hospodárné, efektivní a účelné využívání veřejných prostředků
- s plánováním, přípravou a uskutečňováním operací v rámci řídicí a veřejnosprávní kontroly/ § 9 odst. 1 písm. b) vyhl. => omezení rizik znamenajících nevhodné využívání zdrojů, ve výkonu neefektivních nebo neúčelných činností ...
- s definováním schvalovacích postupů řídicí kontroly a odpovědnosti příkazce operace/ §11 odst. 1 písm. b) a § 13 odst. 2 písm. b) vyhl. => prověřit připravovanou operaci mimo jiné i ve vztahu k dodržení kritérií stanovených pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy

Všechny uplatňované kontrolní postupy (schvalovací, operační, hodnotící, revizní) mají mít zabudované mechanismy ověřující hospodárnost, efektivnost a účelnost při nakládání s veřejnými prostředky.

Při uplatňování principu 3E v podmínkách Jihočeského kraje musíme **vycházet ze základního poslání kraje**, které je definované v zákoně o krajích. Kraj vykonává své činnosti v rámci samostatné a přenesené působnosti.

Samostatná působnost:

„Kraj je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu. Kraj pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů.“

„Kraj může pro výkon samostatné působnosti zakládat a zřizovat právnické osoby a organizační složky kraje.“

Přenesená působnost:

„Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánům kraje, vykonávají orgány kraje jako přenesenou působnost. Kraj je povinen zabezpečit výkon přenesené působnosti.“ Co není zvláštním zákonem stanoveno jako přenesená působnost, platí, že jde vždy o činnosti patřící do samostatné působnosti kraje.

Obecně:

„Kraj při výkonu samostatné působnosti a přenesené působnosti chrání veřejný zájem.“

„Kraj zajišťuje výkon finanční kontroly podle rozpočtových pravidel územních rozpočtů a podle zákona o finanční kontrole.“

Kraj hospodaří s veřejnými prostředky, především s:

- **majetkem** (hmotným a nehmotným) => „majetek kraje musí být využíván účelně a hospodárně v souladu se zájmy kraje a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Kraj je povinen pečovat o zachování a rozvoj svého majetku.“
- **veřejnými financemi** – veřejné příjmy a veřejné výdaje (jedná se o rozpočtové hospodaření dle rozpočtových pravidel územních rozpočtů)

Pokud budeme stanovovat a posuzovat kritéria 3E, budou se vztahovat zejména k výše uvedeným veličinám.

Možnosti ovlivňování 3E:

- Limity, pravidla, normativy a postupy stanovené zákony (především zákon o krajích, zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a zákon o zadávání veřejných zakázek)
- Vnitřní pravidla schválená orgány kraje

Pozn.: Příspěvek na výkon přenesené působnosti je financován normativně ze státního rozpočtu a úlohou kraje je zabezpečit státní správu v souladu se speciálními zákony bez reálné možnosti ovlivnění výše zdrojů, které jsou ze státního rozpočtu na zabezpečení této části veřejné správy poskytnuty. Lze eventuálně hodnotit spokojenost občanů s úrovní správních činností prováděných krajem (subjektivní prvek hodnocení).

Oblasti uplatňování 3E u samosprávných činností kraje:

1) Majetek:

- nakládání s majetkem a péče o něj
- podmínky pro využívání majetku
- evidence
- dispozice s majetkem
- priority a podmínky jeho údržby a rozvoje
- pořízování
- zcizení
- uplatnění práva na náhradu škody
- uplatnění práva na bezdůvodné obohacení
- atd.

2) Veřejné finance

- Veřejné příjmy
- Veřejné výdaje

Hlavními aktéry procesů spojených s rozhodováním a schvalováním finančních operací v podmínkách kraje jsou volení političtí představitelé (orgány kraje - zastupitelstvo, rada, hejtman) a zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu (krajský úřad – ředitel, vedoucí úředníci, úředníci, neúředníci). Určování priorit, záměrů a cílů (=> definování potřeb a s tím spojená účelnost vynakládání veřejných prostředků) je v kompetenci volených představitelů, kteří stanovují hlavní směry rozvoje kraje, včetně rozhodování o dislokaci disponibilních zdrojů v procesu schvalování rozpočtu a střednědobého výhledu rozpočtu. K deklarování těchto záměrů a priorit jsou zpracovávány různé strategie a koncepce, které schvaluje zastupitelstvo kraje jako kolektivní orgán. Oblasti působnosti jednotlivých politických činitelů (členů rady kraje) jsou rozděleny v návaznosti na politické dohody – jedná se např. o školství, zdravotnictví, sociální služby, regionální rozvoj, doprava, evropské projekty, kultura, životní prostředí atd.

Stěžejním nástrojem finančního řízení kraje je rozpočet. Dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů sestavuje kraj rozpočet příjmů a výdajů na daný rozpočtový rok a střednědobý výhled rozpočtu na následující dva roky. Tyto dva základní finanční dokumenty schvaluje zastupitelstvo kraje. Rozpočet je zveřejněn na webových stránkách kraje a je to hlavní informační zdroj o ekonomických údajích Jihočeského kraje.

Příjmy krajského rozpočtu (disponibilní zdroje) jsou v základní struktuře rozděleny na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery – cca 97 % příjmů nemůže kraj v podstatě ovlivnit, tudíž je evidentní, že možnosti uplatňování principů 3E u příjmů jsou ze strany kraje velmi omezené.

Ze základní struktury rozpočtu kraje je zřejmé, že cca polovinu finančního objemu rozpočtu tvoří mandatorní položky přerozdělované ze státního rozpočtu, především se jedná o financování regionálního školství, úhradu ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné osobní dopravě a dotace na sociální služby, u kterých jsou podmínky a pravidla jejich rozdělování stanoveny státem, např. formou normativů.

Financování evropských programů a realizace projektů v rámci těchto programů včetně podmínek uznatelnosti výdajů a posuzování kritérií 3E jsou vždy konkrétně specifikovány ze strany řídicího orgánu formou pravidel realizace a kontroly těchto projektů.

Klíčové výdaje krajského rozpočtu, do kterých mají pravomoc zasahovat samosprávné orgány, lze rozdělit do následujících okruhů:

- 1) Financování „provozu“ krajského úřadu
- 2) Financování „provozu“ zřízených příspěvkových organizací (střední školy a školská zařízení, sociální zařízení, záchranná zdravotnická služba, kulturní zařízení, správa a údržba silnic, centrála cestovního ruchu) a založených obchodních společností se závazkem veřejné služby (částečně nemocnice, servis pro zajištění dopravní obslužnosti kraje, letiště, vědeckotechnický park)
- 3) Financování dopravní obslužnosti kraje – náklady dopravců na zajištění závazku veřejné služby v osobní dopravě
- 4) Financování investičních akcí realizovaných přímo krajem (především výstavba a rekonstrukce dopravní infrastruktury v působnosti kraje, stavby nových budov za účelem rozšiřování a modernizace veřejných služeb ve všech výše jmenovaných oblastech)
- 5) Podílení se na financování investičních akcí realizovaných zřizovanými organizacemi
- 6) Podílení se na financování investičních akcí realizovaných založenými obchodními společnostmi a následky kapitálový vklad do společností
- 7) Dotační politika a veřejná finanční podpora prioritních oblastí rozvoje kraje – neinvestiční a investiční podpora obcí, neziskového sektoru i podnikatelských subjektů

Možnosti uplatňování 3E v jednotlivých výše uvedených oblastech:

Ad 1)

- **Personální výdaje** – zákonné limity určené obecně zákoníkem práce a odměňováním ve veřejné správě, (především nařízení vlády č. 222/2010 Sb.) schválená struktura pracovních pozic krajského úřadu včetně jejich popisu, kvalifikačních požadavků a platového zařazení; každé navýšení počtu zaměstnanců úřadu musí být řádně zdůvodněné, podložené a schvaluje ho rada kraje.
- **Výdaje za nákup zboží a služeb** – zákonné limity určené zákonem o zadávání veřejných zakázek, vnitřní předpis k realizaci nákupů a zadávání veřejných zakázek, stanovující pravidla i pro zadávání zakázek malého rozsahu se záměrem dosáhnout nejvýše možné transparentnosti, otevřenosti, hospodárnosti a efektivity nákupů. Pravomoc ke schvalování realizace veřejných zakázek a nákupů je odstupňována finančními limity, rozhodování o zakázkách malého rozsahu do 2. mil. Kč je v pravomoci úředníků, nad tento limit rozhoduje a schvaluje rada kraje. Nastavení schvalování finančních operací v působnosti příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní jsou stanoveny ve vnitřním předpisu – oběh účetních dokladů.

Ad 2)

- **Příspěvek na provoz zřizovaných organizací** – je stanoven v rámci sestavování plánu nákladů a výnosů organizace na rozpočtový rok a jeho smyslem je dofinancování nezbytných výdajů k zajištění veřejné služby vymezené zřizovací listinou; při stanovení jeho výše se vychází ze srovnatelné skutečnosti nákladů/výdajů za předchozí období na základě každoročního rozboru hospodaření se započítáním případných předvídatelných nebo nepředvídatelných vlivů na jejich další vývoj (aktuální dofinancování v průběhu roku formou rozpočtového opatření). Pro zadávání veřejných zakázek pro zajištění nákupů zboží a služeb platí stejná pravidla jako u krajského úřadu.

- **Financování závazku veřejné služby** zajišťované za tímto účelem krajem založenými obchodními společnostmi v souladu s pravidly pro veřejnou podporu na základě smluv, ve kterých jsou určeny účel, podmínky a pravidla pro poskytnutí a vyúčtování podpory; u nemocnic se jedná o kompenzaci výdajů na veřejné zdravotnické služby obyvatelstvu, které nejsou hrazeny ze všeobecného zdravotního pojištění.

Ad 3)

- **Povinnost zajistit a financovat dopravní obslužnost** kraji je stanovena zákonem č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících. Financování dopravní obslužnosti je realizováno na základě smluv o závazku veřejné služby v přepravě cestujících s jednotlivými dopravci, ve kterých jsou stanoveny účel, podmínky a způsob vyúčtování. Smlouvy jsou zveřejněny v registru smluv.

Ad 4) + ad 5) + ad 6)

- **Schvalovací proces pro investiční výstavbu** - určení priorit, investiční plány, projekty, záměry, zpracování projektové dokumentace, předběžné rozpočty projektů, vyčlenění zdrojů financování v rozpočtu daného roku a střednědobém výhledu rozpočtu, realizace veřejné zakázky, výběr dodavatele a uskutečnění akce je náročný a průřezový proces, na kterém participuje mnoho zúčastněných stran. Schvalování investičních priorit a následně projektů a akcí je výhradně v kompetenci samosprávy.

Ad 6)

- **Veřejná finanční podpora ve formě dotací a darů** - dle zákona o krajích může kraj poskytovat dotace do rozpočtů obcí v kraji, podporovat subjekty provádějící veřejně prospěšné činnosti a podporovat soukromého podnikání. Proces poskytování dotací z rozpočtu kraje je potom popsán v zákoně o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Obecná pravidla pro dotační proces jsou stanovena vnitřním předpisem kraje schváleným zastupitelstvem. Priority pro oblasti podpory stanovují politici a schvaluje zastupitelstvo včetně finanční alokace pro jednotlivé dotační programy. Pro každý dotační program schvaluje rada kraje tzv. „Pravidla dotačního programu“, kde jsou stanoveny účel a podmínky podpory, uznatelné výdaje, způsob vyúčtování podpory indikátory apod.

Shrnutí

Kraj je orgánem veřejné správy, který hospodaří s veřejnými prostředky. Pravomoci k rozhodování o nakládání s veřejnými prostředky jsou zákonem svěřeny samosprávným kolektivním orgánům, především zastupitelstvu a radě kraje. Rozhodování musí být v souladu se zákonnými limity. Kritéria 3E nelze vždy definovat exaktně, univerzálně a paušálně. Pro různé oblasti jsou stanoveny adekvátní postupy, pravidla, kontrolní mechanismy, popř. finanční limity se záměrem dosažení 3E. Jejich měřitelnost a hodnocení však může být diskutabilní. Zpětnou vazbu poskytuje ověřovací, kontrolní a auditní činnost. Jako vzorek vnitřních postupů v různých oblastech a agendách krajského úřadu a v působnosti Jihočeského kraje poskytujeme vybrané vnitřní předpisy, jako vzorek hodnocení 3E některé výstupy z kontrolní a auditní činnosti. **Žádáme o jejich využití pouze pro účely uvedené v žádosti o informaci.**

Za období 2018 - 2020 bylo 13 kontrolami (administrativními i na místě) zjištěny závažnější nedostatky hospodaření s veřejnými prostředky (porušení zásad 3E) u zřizovaných příspěvkových organizací, příjemců veřejné podpory i uvnitř krajského úřadu, z čehož u 2 případů z kontroly hospodaření příspěvkových organizací vzešlo podezření na trestnou činnost a byla podána trestní oznámení (1x případ machinací při zadávání veřejných zakázek a 1x případ zpronevěry veřejných prostředků ze strany účetní).

Poznámka:

Na internetových stránkách Jihočeského kraje jsou zveřejněny koncepce, rozpočet a závěrečný účet kraje, zpráva o výsledcích přezkoumání hospodaření kraje, výsledky kontrolní činnosti a další dokumenty, ze kterých lze čerpat informace pro doplnění a dokreslení širokého tématu 3E. Jako další informační zdroj mohou sloužit smlouvy uzavřené Jihočeským krajem (především dotační a dodavatelsko-odběratelské), které jsou zveřejněny v celostátním registru smluv. Dále lze k tématu využít [Metodický pokyn CHJ č. 3 – Metodika veřejného nakupování | 2016 | Ministerstvo financí ČR \(mfcr.cz\)](#).

Seznam příloh:

Vnitřní předpisy JČK:

- SM_5_RK
- SM_18_RK
- SM_32_RK
- SM_33_RK
- SM_47_RK
- SM_49_ZK
- SM_55_RK
- SM_83_ZK
- SM_107_ZK
- SM_112_RK
- SM_115_ZK
- SM_115_ZK_Příloha_č. 3
- SM_119_RK
- SM_130_RK
- SM_131_RK
- SM_132_ZK
- RŘ_2_REDİ
- RŘ_7_REDİ
- RŘ_25_REDİ
- RŘ_71_REDİ
- RŘ_71_REDİ_Příloha_č 3
- RŘ_75_REDİ
- RŘ_75_REDİ_Příloha_č._2
- RŘ_75_REDİ_Příloha_č._3
- RŘ_77_REDİ
- RŘ_83_REDİ
- RŘ_90_REDİ
- RŘ_95_REDİ
- RŘ_101_REDİ
- MP_96_OEKO
- Metodický návod pro PO zřízené JK_VKS
- Dohoda o užívání platební karty ČSOB
- Pravidla pro poskytování dotací v dotačním programu

Ostatní podklady:

- Analýza systému poskytování individuálních dotací
- Diplomová práce_dopravní obslužnost
- Protokol z kontroly_veřejné zakázky Gym JH
- Trestní oznámení_veřejné zakázky Gym JH
- Výsledek kontroly hospodaření PO_nedodržování principu 3E
- Zápis z kontroly plnění doporučení kontroly Gym JH
- Doprovodná zjištění z kontrol
- Zpráva z auditního šetření_investiční akce Zvonková